

Wat begon als Romeinse legerplaats groeide uit tot een flinke, levendige stad: Ljubljana, de hoofdstad van het groene Slovenië.

tekst JOOST VERMEULEN
foto's RÉNIE VAN DER PUTTE



De Ljubljanica, rivier in het centrum van de stad.

Ljubljana: bruisende enclave

Zie je die gevels, die kerken, die burgerpracht? Niks Slavisch aan. Wij zijn een echte enclave in dit deel van Europa." De 46-jarige historicus Stansliv Plosniack werkt in het museum van de Sloveense geschiedenis. Dat is gevestigd in het fort dat hoog boven Ljubljana, de hoofdstad van dit kleine Midden-Europese land, uittorent.

"Kijk maar eens goed om je heen," vervolgt hij, terwijl hij met een wijd armgebaar in één keer de hele skyline van Ljubljana lijkt te omarmen. En inderdaad, deze stad met zijn vele barokke en negentiende-eeuwse gevels, elegante bruggen en parkachtige pleinen doet eerder Duits of Oostenrijks aan dan Slavisch. Wanneer we aan het einde van een lange dag slenteren neerploffen op een hip terras tegenover de stedelijke opera is de sfeer zelfs bijna Italiaans. Maar wellicht komt dat mede door de voortreffelijke cappuccino die daar wordt geschonken.

Italiaanse invloeden, maar dan van lang geleden, zijn er in Ljubljana

na overigens wel degelijk. Want net als zo vele oude steden in Europa vindt deze stad zijn oorsprong in een Romeinse nederzetting. De Romeinen bouwden al in de eerste eeuw van onze jaartelling op een strategische plek langs de rivier de Ljubljanica een legerplaats. Die groeide binnen enkel decennia uit tot een stad. Ter hoogte van de nieuwe universiteitsbibliotheek is nog een groot deel van de oorspronkelijke stadsmuur bewaard gebleven.

Een bezoek aan de citadel van Ljubljana, die in alle oorlogen en veroveringen in en rond deze stad een belangrijke rol speelde en ook de sporen daarvan draagt, is – al was het maar voor het fabuleuze uitzicht – een must voor iedereen die de stad bezoekt. De leukste manier om deze burcht te bekijken is heen vanaf de benedenstad de kabelbaan te nemen en terug het steile wandelpad door het park te volgen.

Zodra je dit park uit bent, sta je middenin één van de oudste en leukste delen van de stad, met smalle straatjes, schilderachtige huisjes, fraaie doorkijkjes en verrassend

stille pleinen. Naarmate je verder daalt en dichterbij de rivier komt, wordt het drukker en kom je steeds meer winkeltjes, cafés en koffiehuisjes tegen. Want als er één ding is waar de Slovenen van lijken te houden, dan is het op een terrasje zitten met een kop koffie. Een groot deel van de bebouwing langs de rivieroever bestaat dan ook louter uit cafés.

En het moet gezegd worden: daar zitten is bepaald geen straf. Vanaf de terrassen heb je een schitterend uitzicht op de barokke en negentiende-eeuwse huizen die zich langs de andere oever aaneenrijgen. De mooiste en drukste terrassen vind je overigens rondom de drievoudige brug. Dit wonderlijke

De brede brug wordt bewaakt door twee bronzen draken

exemplaar is aan het einde van de negentiende eeuw ontworpen door de beroemde architect Joze Pleznic.

Het centrale deel van deze brede brug wordt bewaakt door een tweetal fraaie bronzen draken, de symbolen van de stad. De twee gebogen zijdelen zijn, een tiental jaren nadat de eerste brug af was, toegevoegd. Het geheel is vooral in het late avondlicht fascinerend.

Aan beide zijden van de brug staat nog een groot aantal gebouwen die ook door Plesnick zijn ontworpen. Van de meer dan honderd objecten die hij eind negentiende eeuw ontwierp – hij wilde in één keer het hart van de stad veranderen in het Athene van Midden-Europa – is het grootste deel nog steeds in min of meer originele staat aanwezig.

Omdat in Ljubljana de belangrijkste universiteit van het land, een aantal hogescholen, de enige kunstacademie en het conservatorium zijn gevestigd, heeft de stad een heel jonge uitstraling. Die is het beste te ervaren in de vlakbij het station gelegen autono-

me wijk Celica. Dit grote complex, dat de oude legergevangenissen, douaneloodsen en twee grote oude fabriekshallen bevatte, werd begin jaren negentig gekraakt. Niet alleen hebben de gebruikers de gebouwen van binnen en van buiten aangepakt, ook zijn op het terrein allerlei wonderlijke bouwsels verschenen. De overheid heeft enkele malen tevergeefs geprobeerd de exuberante bouwwerken te slopen en te vervangen door nieuwbouw.

Sinds kort lijkt de situatie echter te zijn omgeslagen. Celica wordt nu zelfs in de folders van het verkeersbureau aangeprezen als 'een boeiende alternatieve attractie'. Het middelpunt van dit bont versierde complex vormt een goedlopende jeugdherberg die is ingericht in de oude legergevangenissen. Alle cellen zijn door kunstenaars ingericht als kamers. En in de ommuurde tuin is een zeer behoorlijk alternatief restaurant gevestigd. Op verzoek wordt je rondgeleid door het hele complex, dat verder woon- en werkplekken voor kunstenaars, een galerie en een muziekzaal bevat.



Krakersbolwerk in de wijk Celica.



Wie, wat, waar

■ Ljubljana heeft een internationaal vliegveld, maar het aantal vluchten vanaf Amsterdam is beperkt. Per trein is met de trein vanaf München, Wenen of Salzburg.

■ De omgeving bestaat uit beboste heuvels met prachtige rivierdalen en rustieke dorpjes. Slovenië is het meest beboste land van Europa.

■ Accommodaties zijn er te kust en te keur. Er is ook een heel mooie stadscamping met een prima busverbinding naar het centrum. Het openbaar vervoer is überhaupt goed. Taxi's zijn er ook genoeg en ze zijn betaalbaar. De meeste attracties liggen echter op loopafstand.

■ Het nachtleven is bruisend. En er zijn heel veel fraaie galleries en kunstinstellingen.